

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovasiyalar vazirligi, Namangan viloyati Oliy ta'lim, fan va innovasiyalar boshqarmasi, Kosonsoy tumani 3-son politexnikumi Ingliz tili fani o'qituvchisi

Qurbanova Hulkaroy

INGLIZ TILI DARSLARIDA XORIJIY PEDAGOGIK YONDASHUVLARDAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI

Annotatsiya: Mazkur maqolada ingliz tili darslarida xorijiy pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samarali usullari tahlil qilinadi. Xususan, CLIL, TBLT, Flipped Classroom, Project-Based Learning va Gamification kabi zamonaviy yondashuvlarning mohiyati, afzalliklari va ularni dars jarayoniga tatbiq etishning aniq amaliy misollari keltirilgan. Ushbu metodlar o'quvchilarda til kompetensiyasini rivojlantirish, mustaqil fikrlash va muloqotga kirishish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Maqolada xorijiy tajribalarni mahalliy ta'lim amaliyotiga moslashtirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ham berilgan.

Kalit so'zlar: Ingliz tili, xorijiy pedagogik texnologiyalar, CLIL, TBLT, Flipped Classroom, loyiha asosida o'qitish, o'yinga asoslangan ta'lim, interaktiv metodlar, kommunikativ kompetensiya, innovatsion yondashuvlar.

Annotation: This article explores the effective use of foreign pedagogical technologies in English language teaching. It focuses on modern approaches such as CLIL (Content and Language Integrated Learning), TBLT (Task-Based Language Teaching), the Flipped Classroom model, Project-Based Learning, and Gamification. Each method is illustrated with practical examples that demonstrate how these technologies can enhance students' language competence, critical thinking, and communication skills. The article also provides recommendations for adapting international teaching practices to local educational contexts.

Keywords: English language teaching, foreign pedagogical technologies, CLIL, TBLT, Flipped Classroom, Project-Based Learning, Gamification, interactive methods, communicative competence, innovative approaches.

Globalizatsiya sharoitida chet tillarini o‘qitish jarayonida xorijiy tajribalardan samarali foydalanish alohida ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, ingliz tilini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar nafaqat ta’lim sifatini oshiradi, balki o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga, muloqotga va amaliy bilim olishga undaydi. Quyida ingliz tili darslarida qo‘llanilishi mumkin bo‘lgan ba’zi xorijiy pedagogik texnologiyalar va ularning amaliy misollari keltirilgan.

1. CLIL (Content and Language Integrated Learning) – Mazmunga asoslangan o‘qitish

Tavsifi: Bu metodologiya ingliz tilini boshqa fanlar bilan integratsiyada o‘rgatishni nazarda tutadi. Masalan, biologiya,

geografiya, matematika fanlari ingliz tilida o‘qitiladi.

Amaliy misol:

9-sinf o‘quvchilariga "The Water Cycle" mavzusida ingliz tilidagi geografiya darsi o‘tkaziladi. Dars davomida o‘quvchilar suv aylanishi haqida matn o‘qib, yangi lug‘atlarni o‘zlashtiradilar va o‘z fikrlarini ingliz tilida ifoda etishni mashq qiladilar.

2. Task-Based Language Teaching (TBLT) – Vazifaga asoslangan ta’lim

Tavsifi: O‘quvchilar tilni real hayotga oid vazifalarni bajarish orqali o‘rganadilar. Bu yondashuv kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishga yordam beradi.

Amaliy misol:

O‘quvchilarga quyidagi topshiriq beriladi: "You are planning a trip to London. Prepare a travel itinerary using online resources." Bu topshiriq orqali o‘quvchilar

internetdan foydalanib, transport, mehmonxona, diqqatga sazovor joylar haqida ma'lumot yig'adilar va taqdimot qilishadi.

3. Flipped Classroom (Aksincha sinf modeli)

Tavsifi: Darsdan oldin o'quvchilar yangi mavzuni video yoki matn orqali o'zlari mustaqil o'rganadilar, darsda esa ko'proq mashq, munozara va amaliy topshiriqlar bajariladi.

Amaliy misol:

O'qituvchi "Passive Voice" grammatik mavzusi bo'yicha 5 daqiqalik tushuntiruvchi video tayyorlaydi va uni o'quvchilarga darsdan oldin yuboradi. Darsda esa o'quvchilar kichik guruhlarda topshiriqlar bajaradilar va real hayotiy dialoglarda passiv gaplarni qo'llaydilar.

4. Project-Based Learning (PBL) – Loyiha asosida o'qitish

Tavsifi: O'quvchilar ingliz tilida muayyan loyiha ustida ishlaydi. Bu yondashuv mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil qilish va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Amaliy misol:

O'quvchilarga "My Dream School" loyihasi taklif etiladi. Ular maktab loyihasini chizadilar, ingliz tilida maktabda qanday fanlar bo'lishi, qanday faoliyatlar olib borilishi haqida taqdimot qilishadi.

5. Gamification (O'yinga asoslangan o'qitish)

Tavsifi: Ta'lim jarayoniga raqobat va motivatsiya elementlari kiritiladi. Ingliz tilini o'rganishda viktorinalar, interaktiv o'yinlar, ball to'plash tizimi samarali bo'ladi.

Amaliy misol:

Quizlet yoki Kahoot platformalari orqali o'quvchilarga yangi so'zlarni mustahkamlash uchun testlar o'tkaziladi. Eng ko'p to'g'ri javob bergan o'quvchilarga "Language Champion" nominatsiyasi beriladi.

Xulosa

Bugungi kunda ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish ingliz tilini o'qitishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xorijiy pedagogik

yondashuvlar, xususan CLIL, TBLT, Flipped Classroom, Project-Based Learning va Gamification kabi metodlar nafaqat til bilimlarini, balki o'quvchilarning muloqot qobiliyatini, tanqidiy fikrlashini va ijodkorligini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu texnologiyalar orqali o'quvchilar ingliz tilini amaliyotga yo'naltirilgan, interaktiv va kontekstga mos usullar yordamida o'rganadilar.

Ma'lumki, an'anaviy ta'lim metodlariga qaraganda, xorijiy pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning mustaqil ish olib borish ko'nikmalarini oshiradi, o'z fikrini erkin ifoda etishiga, hamkorlikda ishlashga rag'batlantiradi va natijada ularning tilga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi. Shu sababli, ingliz tili o'qituvchilari uchun bu texnologiyalarni chuqur o'zlashtirish va amaliyotda to'liq qo'llash dolzarb vazifa hisoblanadi.

Bundan tashqari, xorijiy pedagogik texnologiyalarni milliy ta'lim tizimiga muvaffaqiyatli integratsiyalash uchun ta'lim muassasalarida malaka oshirish, o'qituvchilarni zamonaviy metodologiyalarga o'rgatish va metodik qo'llanmalarni ishlab chiqish zarur. Shuningdek, texnologik vositalar, jumladan raqamli platformalar va interaktiv materiallardan keng foydalanish ta'lim sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Kelajakda ingliz tilini o'qitishda bunday innovatsion yondashuvlarning roli yanada ortadi, ular ta'lim jarayonini qiziqarli, samarali va o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan qilib beradi. Shu bois, xorijiy pedagogik texnologiyalarni joriy qilish orqali til o'rganishni yangi darajaga olib chiqish, o'quvchilarni global muloqotda muvaffaqiyatli ishtirok etishlari uchun mustahkam poydevor yaratish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Yo‘ldoshev, A. (2019). *Ingliz tilini o‘qitish metodikasi*. Toshkent: O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi nashriyoti.
2. Tadjibaeva, N. (2021). *Chet tillarni o‘qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalar*. Toshkent: Fan va texnologiya.
3. Qodirova, M. (2020). “Zamonaviy ingliz tili darslarida interaktiv metodlardan foydalanishning afzalliklari”. // *Ta’lim va innovatsion tadqiqotlar jurnali*, №4, 65–70-betlar.
4. Ergashev, D. (2018). *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat*. Toshkent: TDPU nashriyoti.
5. Karimova, N. (2022). “Flipped Classroom texnologiyasining chet tilini o‘qitishda qo‘llanilishi”. // *Filologiya masalalari*, №1, 112–116-betlar.
6. Mamajonova, S. (2023). *Ingliz tili darslarida loyiha asosida o‘qitish metodlari*. Andijon: Andijon davlat universiteti nashriyoti.
7. Qodirov, S., va boshqalar. (2020). *Zamonaviy ta’lim texnologiyalari*. Toshkent: “Ilm Ziyo” nashriyoti.